

1155**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU**

z dnia 22 sierpnia 2002 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 362) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) skreśla się ust. 4,

b) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych,”

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w ust. 5 pkt 2, oraz zajęć religii/etyki nie może przekroczyć łącznie:

1) w klasach I—III szkoły podstawowej — 23 godzin,

2) w klasach IV—VI szkoły podstawowej — 28 godzin,

3) w każdej klasie gimnazjum, z wyjątkiem oddziałów dwujęzycznych — 31 godzin,

4) w oddziałach dwujęzycznych gimnazjum — 33 godzin,

5) w każdej klasie trzyletniego liceum ogólnokształcącego, trzyletniego liceum profilowanego i zasadniczej szkoły zawodowej — 35 godzin,

6) w każdej klasie czteroletniego technikum — 36 godzin.”;

2) w § 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas i oddziałów na danym etapie edukacyjnym tygodniowy wymiar godzin:

1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych,

2) zajęć religii/etyki,

3) dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 2, jeżeli takie zajęcia są prowadzone.”;

3) po § 9 dodaje się § 9a w brzmieniu:

„§ 9a. Na rok szkolny 2002/2003 w szkolnym planie nauczania należy określić:

1) dla klasy VI szkoły podstawowej taki tygodniowy wymiar godzin z niżej wymienionych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, aby łącznie z tygodniowym wymiarem godzin tych zajęć zrealizowanym w roku szkolnym 2000/2001 i 2001/2002 wyniósł on co najmniej:

a) z języka polskiego, historii i społeczeństwa, muzyki i plastyki — 23 godziny łącznie,

b) z techniki — 1 godzinę,

c) z informatyki — 1 godzinę,

2) dla klasy III gimnazjum taki tygodniowy wymiar godzin z niżej wymienionych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, aby łącznie z tygodniowym wymiarem godzin tych zajęć zrealizowanym w roku szkolnym 2000/2001 i 2001/2002 wyniósł on co najmniej:

a) z języka polskiego — 13 godzin,

b) z techniki — 1 godzinę.”;

4) załączniki nr 4, 5 i 9—13 do rozporządzenia otrzymują brzmienie określone w załącznikach nr 1—7 do niniejszego rozporządzenia;

5) w załączniku nr 15 do rozporządzenia pod tabelą przypis c) otrzymuje brzmienie:

„c) należy uwzględnić zajęcia edukacyjne *podstawy przedsiębiorczości* w wymiarze 2 godzin tygodniowo w okresie nauczania; w roku szkolnym 2002/2003 zajęcia te mogą być prowadzone w klasie IV w wymiarze 1 godziny tygodniowo.”;

6) w załączniku nr 16 do rozporządzenia pod tabelą przypis d) otrzymuje brzmienie:

„d) należy uwzględnić zajęcia edukacyjne *podstawy przedsiębiorczości* w wymiarze 2 godzin tygodniowo w okresie nauczania; w roku szkolnym 2002/2003 zajęcia te mogą być prowadzone w klasie IV w wymiarze 1 godziny tygodniowo.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2002 r.

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *K. Łybacka*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 sierpnia 2002 r. (poz. 1155)

Załącznik nr 1

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA GIMNAZJUM^{a)}

Klasy I – III		
Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
1	Język polski	14
2	Historia	6
3	Wiedza o społeczeństwie	3
4	Język obcy nowożytny	9 + (od 6 do 9) ^{b)}
5	Matematyka	12
6	Fizyka i astronomia	4
7	Chemia	4
8	Biologia	4
9	Geografia	4
10	Plastyka ^{c), d)}	3
11	Muzyka ^{c), d)}	
12	Technika ^{e)}	2
13	Informatyka ^{e)}	2
14	Wychowanie fizyczne	9 + 3 ^{e)}
15	Godziny z wychowawcą	3
Razem		82 + (od 6 do 9)^{b)}
Religia /Etyka		6
Godziny do dyspozycji dyrektora ^{f)}		6
Razem godzin zajęć edukacyjnych		94 + (od 6 do 9)^{b)}

- a) Dotyczy także gimnazjum specjalnego dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania.
- b) Dotyczy oddziałów dwujęzycznych.
- c) W oddziałach przysposabiających do pracy godziny przeznaczone na realizację wybranych treści kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie.
- d) Zajęcia te mogą być prowadzone w bloku przedmiotowym *sztuka*.
- e) Formy realizacji czwartej godziny zajęć *wychowania fizycznego*, obowiązkowej od dnia 1 września 2003 r., określają odrębne przepisy.
- f) W gimnazjum specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania co najmniej 1 godzinę tygodniowo w okresie kształcenia należy przeznaczyć na zajęcia socjoterapeutyczne.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA GIMNAZJUM SPECJALNEGO:

- 1) DLA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH W NORMIE INTELEKTUALNEJ,
- 2) DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM,
- 3) DLA UCZNIÓW ZE SPRZĘŻONYMI NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, Z AUTYZMEM

Klasy I – III				
Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania		
		dla uczniów niepełnosprawnych w normie intelektualnej	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem
1	Język polski	14	17	14
2	Historia	6	3	6
3	Wiedza o społeczeństwie	3	3	3
4	Język obcy nowożytny	9	6 ^{a)}	9 ^{a)}
5	Matematyka	14	14	14
6	Fizyka i astronomia	4	4	4
7	Chemia	4	4	4
8	Biologia	4	4	4
9	Geografia	4	4	4
10	Plastyka ^{b), c)}	4	4	4
11	Muzyka ^{b), c)}			
12	Technika ^{c)}	2	4	2
13	Informatyka ^{c)}	2	2	2
14	Wychowanie fizyczne	9 + 3 ^{d)}	9 + 3 ^{d)}	9 + 3 ^{d)}
15	Godziny z wychowawcą	3	3	3
16	Alternatywne metody komunikacji	-	-	6
Razem		85	84	91
Religia /Etyka		6	6	6
Godziny do dyspozycji dyrektora ^{c)}		8	6	8
Razem godzin zajęć edukacyjnych		99	96	105
Zajęcia rewalidacyjne		30	30	30

- a) W przypadku braku możliwości realizacji zajęć, godziny te pozostają do dyspozycji dyrektora.
- b) Zajęcia te mogą być prowadzone w bloku przedmiotowym *sztuka*.
- c) W oddziałach przysposabiających do pracy godziny przeznaczone na realizację wybranych treści kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie.
- d) Formy realizacji czwartej godziny zajęć *wychowania fizycznego*, obowiązkowej od dnia 1 września 2003 r., określają odrębne przepisy.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA
DLA TRZYLETNIEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO,
W TYM TRZYLETNIEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO SPECJALNEGO DLA
UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH ^{a)}, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE,
ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, ZAGROŻONYCH
UZALEŻNIENIEM, Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Dla młodzieży	Dla dorosłych	
		Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania	Liczba godzin w trzyletnim okresie nauczania
			Semestry I – VI	
		Klasy I - III	<i>Forma stacjonarna</i>	<i>Forma zaoczna</i>
1	Język polski	14	11	198
2	Pierwszy język obcy ^{b)}	15	6	108
3	Drugi język obcy ^{b), c)}		-	-
4	Historia	5	3	54
5	Wiedza o społeczeństwie	2	1	18
6	Wiedza o kulturze	1	-	-
7	Matematyka	9	7	126
8	Fizyka i astronomia	3 } + 2	2 } + 1	36 } + 18
9	Chemia			
10	Biologia			
11	Geografia	3	2	36
12	Podstawy przedsiębiorczości	2	1	18
13	Technologia informacyjna ^{d)}	2	2	36
14	Wychowanie fizyczne	9	-	-
15	Przysposobienie obronne	2	-	-
16	Godziny z wychowawcą	3	-	-
17	Godziny na nauczanie przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym	10	6	104
Razem		88	46	824
Religia /Etyka		6	-	-
Godziny do dyspozycji dyrektora ^{e)}		4	2	40
Razem godzin zajęć edukacyjnych		98	48	864
Zajęcia rewalidacyjne		30	-	-

- a) Nie dotyczy uczniów z upośledzeniem umysłowym.
b) Jeden z języków obcych powinien być kontynuacją *języka obcego* nauczanego w gimnazjum.
c) W przypadku oddziału dla uczniów niesłyszących lub słabo słyszących, zwolnionych z nauki drugiego języka obcego, godziny te pozostają do dyspozycji dyrektora.
d) Dla *technologii informacyjnej* przedmiotem ujętym w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym jest *informatyka*.
e) W liceum ogólnokształcącym specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania co najmniej 1 godzinę tygodniowo należy przeznaczyć na zajęcia socjoterapeutyczne.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA
DLA TRZYLETNIEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Klasa wstępna	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
		Liczba godzin tygodniowo w rocznym okresie nauczania	
1	Język polski	2	14
2	Język obcy nowożytny, będący drugim językiem nauczania	18	24
3	Drugi język obcy nowożytny lub język łaciński	-	
4	Historia	1	5
5	Wiedza o społeczeństwie	-	2
6	Wiedza o kulturze	-	1
7	Matematyka	2	9
8	Fizyka i astronomia	-	3 } + 2
9	Chemia	-	
10	Biologia	-	
11	Geografia	-	3
12	Podstawy przedsiębiorczości	-	2
13	Technologia informacyjna ^{a)}	1	2
14	Wychowanie fizyczne	3	9
15	Przysposobienie obronne	-	2
16	Godziny z wychowawcą	1	3
17	Godziny na nauczanie przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym	-	10
Razem		28	97
Religia /Etyka		2	6
Godziny do dyspozycji dyrektora		1	4
Razem godzin zajęć edukacyjnych		31	107
Zajęcia rewalidacyjne			30

a) Dla *technologii informacyjnej* przedmiotem ujętym w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym jest *informatyka*.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA TRZYLETNIEGO LICEUM PROFILOWANEGO,
W TYM TRZYLETNIEGO LICEUM PROFILOWANEGO SPECJALNEGO DLA
UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH ^{a)}, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE,
ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, ZAGROŻONYCH
UZALEŻNIENIEM, Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Dla młodzieży	Dla dorosłych	
		Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania	Liczba godzin w trzyletnim okresie nauczania
		Klasy I – III	Semestry I – VI	
			<i>Forma stacjonarna</i>	<i>Forma zaoczna</i>
1	Język polski	14	11	198
2	Pierwszy język obcy ^{b)}	15	6	108
3	Drugi język obcy ^{b), c)}		-	-
4	Historia	5	3	54
5	Wiedza o społeczeństwie	2	1	18
6	Wiedza o kulturze	1	-	-
7	Matematyka	9	7	126
8	Fizyka i astronomia	3	2 } +1	36 } +18
9	Chemia	3 } +2		
10	Biologia	3 } +2		
11	Geografia	3	2	36
12	Podstawy przedsiębiorczości	2	1	18
13	Technologia informacyjna ^{d)}	2	2	36
14	Wychowanie fizyczne	9	-	-
15	Przysposobienie obronne	2	-	-
16	Godziny z wychowawcą	3	-	-
17	Zajęcia w profilu	13	8	144
Razem		91	48	864
Religia / Etyka		6	-	-
Godziny do dyspozycji dyrektora ^{e)}		5	3	54
Razem godzin zajęć edukacyjnych		102	51	918
Zajęcia rewalidacyjne		30	-	-

- a) Nie dotyczy uczniów z upośledzeniem umysłowym.
- b) Jeden z języków obcych powinien być kontynuacją *języka obcego* nauczanego w gimnazjum.
- c) W przypadku oddziału dla uczniów niesłyszących lub słabo słyszących, zwolnionych z nauki drugiego języka obcego, godziny te pozostają do dyspozycji dyrektora.
- d) Dla *technologii informacyjnej* przedmiotem ujętym w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym jest *informatyka*.
- e) Część godzin przeznaczają się na nauczanie przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym, przy czym w klasie III wymiar godzin wynosi nie mniej niż 2 godziny tygodniowo; w liceum profilowanym specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania - co najmniej 1 godzinę tygodniowo w okresie nauczania należy przeznaczyć na zajęcia socjoterapeutyczne.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA CZTEROLETNIEGO TECHNIKUM,
W TYM CZTEROLETNIEGO TECHNIKUM SPECJALNEGO DLA UCZNIÓW
NIEPEŁNOSPRAWNYCH^{a)}, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE,
ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, ZAGROŻONYCH
UZALEŻNIENIEM, Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Dla młodzieży	Dla dorosłych	
		Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania	Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania	Liczba godzin w czteroletnim okresie nauczania
		Klasy I – IV	Semestry I – VIII	
			Forma stacjonarna	Forma zaoczna
1	Język polski	14	11	198
2	Pierwszy język obcy ^{b)}	15	6	108
3	Drugi język obcy ^{b), c)}		-	-
4	Historia	5	3	54
5	Wiedza o społeczeństwie	2	1	18
6	Wiedza o kulturze	1	-	-
7	Matematyka	9	7	126
8	Fizyka i astronomia	3 } +1	2 } +1	36 } +18
9	Chemia			
10	Biologia			
11	Geografia	3	2	36
12	Podstawy przedsiębiorczości ^{d)}	2	1	18
13	Technologia informacyjna ^{e)}	2	2	36
14	Wychowanie fizyczne	12	-	-
15	Przysposobienie obronne	2	-	-
16	Godziny z wychowawcą	2	-	-
17	Kształcenie zawodowe według programu nauczania dla zawodu	50	35	630
Razem		129	75	1350
Religia / Etyka		8	-	-
Godziny do dyspozycji dyrektora ^{f)}		5	3	54
Razem godzin zajęć edukacyjnych		142	78	1404
Praktyka zawodowa:		tygodni w klasie / semestrze ^{g)}		
Zajęcia rewalidacyjne		30	-	-

a) Nie dotyczy uczniów z upośledzeniem umysłowym.

b) Jeden z języków obcych powinien być kontynuacją języka obcego nauczanego w gimnazjum.

c) W przypadku oddziału dla uczniów niesłyszących lub słabo słyszących, zwolnionych z nauki drugiego języka obcego, godziny te pozostają do dyspozycji dyrektora.

d) W grupach zawodów ekonomicznych, handlowych i pokrewnych wymiar godzin może być zmniejszony o 1 godzinę; godzina ta pozostaje do dyspozycji dyrektora.

e) Dla *technologii informacyjnej* przedmiotem ujętym w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym jest *informatyka*.

f) Część godzin przeznaczona się na nauczanie przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym, przy czym w klasie IV wymiar godzin wynosi nie mniej niż 2 godziny tygodniowo; w technikum specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania - co najmniej 1 godzinę tygodniowo w okresie nauczania należy przeznaczyć na zajęcia socjoterapeutyczne.

g) Dyrektor szkoły ustala klasy/semestry, w których będzie realizowana praktyka zawodowa w wymiarze określonym w programie nauczania.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA ZASADNICZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ,
W TYM ZASADNICZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW
NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE, ZAGROŻONYCH
NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM,
Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Dla młodzieży		Dla dorosłych	
		Liczba godzin tygodniowo w dwuletnim okresie nauczania	Liczba godzin tygodniowo w dwuletnim okresie nauczania	Liczba godzin w dwuletnim okresie nauczania	
				Semestry I–IV	
				Klasy I–II	Forma stacjonarna
1	Język polski	5	4	72	
2	Język obcy ^{a)}	3	2	36	
3	Historia i wiedza o społeczeństwie	2	1	18	
4	Matematyka	4	3	54	
5	Fizyka i astronomia	2	1	18	
6	Geografia z ochroną i kształtowaniem środowiska	2	1	18	
7	Podstawy przedsiębiorczości	1	1	18	
8	Wychowanie fizyczne ^{b)}	6	-	-	
9	Przysposobienie obronne	2	-	-	
10	Godziny z wychowawcą	2	-	-	
11	Kształcenie zawodowe według programu nauczania dla zawodu ^{c)}	34	26	468	
Razem		63	39	702	
	Religia /Etyka ^{b)}	4	-	-	
	Godziny do dyspozycji dyrektora ^{d)}	3	1	18	
Razem godzin zajęć edukacyjnych ^{e)}		70	40	720	
	Zajęcia rewalidacyjne	20	-	-	
	Zajęcia socjoterapeutyczne ^{f)}	4	-	-	

- a) W szkole specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem – zajęcia z języka obcego prowadzone są w przypadku kontynuacji nauki *języka obcego* realizowanego w gimnazjum.
- b) W przypadku okresu nauczania dłuższego niż dwuletni, zajęcia edukacyjne realizuje się w każdej klasie, zgodnie z odrębnymi przepisami.
- c) Podziału godzin przedmiotów zawodowych teoretycznych i zajęć praktycznych lub modułów, określonych w programie nauczania dla zawodu, dokonuje dyrektor szkoły; w przypadku uczniów - młodocianych pracowników dyrektor szkoły dokonuje podziału godzin w porozumieniu z pracodawcami, z uwzględnieniem przepisów Kodeksu pracy; w oddziałach wielozawodowych nauczanie przedmiotów zawodowych teoretycznych odbywa się odrębnie dla każdego zawodu przez okres 4 tygodni w każdej klasie, w wymiarze 34 godzin tygodniowo.
- d) Należy uwzględnić zajęcia edukacyjne z technologii informacyjnej oraz edukacji prozdrowotnej.
- e) W przypadku ustalenia dla danego zawodu okresu nauczania dłuższego niż dwuletni, wymiar godzin z zakresu kształcenia zawodowego zwiększa się proporcjonalnie, natomiast w przypadku przedmiotów ogólnokształcących, z wyjątkiem zajęć edukacyjnych *wychowanie fizyczne* oraz *religia/etyka*, zachowuje się wymiar godzin ustalony dla dwuletniego okresu nauczania, z tym że dopuszcza się realizowanie przedmiotów ogólnokształcących w całym okresie nauczania.
- f) Dotyczy uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania.